

Diarienummer: KS-2024/766

Handläggare: Markus Ek, konsult

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Kommunala föreskrifter om användandet av den allmänna va-anläggningen (KFVA)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar föreskrifterna för användandet av den allmänna va-anläggningen.
2. Föreskrifterna träder i kraft 14 mars 2025.

Sammanfattning av ärendet

Nu gällande allmänna bestämmelser för användandet av den allmänna va-anläggningen (ABVA) har behov av att uppdateras. Roslagsvatten har i samråd med medlemskommunernas tjänstemän tagit fram ett förslag på nya bestämmelser.

Ärendets uppkomst och historik

ABVA reglerar hur den allmänna va-anläggningen får användas och är ett viktigt styrdokument både rättsligt och praktiskt. Den har inte uppdaterats sedan den beslutades 2009. Under 2023 fick därför Roslagsvatten i uppdrag att ta fram förslag på ny ABVA. Våren 2024 presenterades detta för styrelsen som gav Roslagsvatten uppdraget att ta fram ett slutligt förslag efter samråd med medlemskommunernas tjänstemän och därefter presentera detta för styrelsen.

Beskrivning av dokumentet och förändringar

En tydlig förändring är föreskrifternas benämning. Tidigare användes "allmänna bestämmelser". Detta är nu utbytt mot "kommunala föreskrifter" som är en mer korrekt benämning av dokumentet då det beslutas som en kommunal författning med stöd av lag. Förkortningen ABVA kommer därmed succesivt fasas ut och i stället kommer det ersättas av att man talar om "föreskrifterna" eller KFVA (den senare är Svenskt vattens använda förkortning). Nedan används därför ABVA om nuvarande gällande regelverk och KFVA om förslaget regelverk.

Remiss med förslaget har skickats ut till samtliga medlemskommuner inför styrelsens ställningstagande. Av dessa har Ekerö, Österåker och Vaxholm återkommit med synpunkter. Dessa synpunkter har införlivats i nu aktuellt slutligt förslag.

Sammanfattningsvis har tjänstemännens synpunkter i stort sett arbetats in i det slutliga förslaget till KFVA i de delar där tjänstemännens synpunkter kvarstått efter dialog.

Det är av vikt att KFVA är likalydande i koncernens ägarkommuner. Dels för att underlätta arbetet för respektive va-huvudman, dels för att förslaget har de lydelse som bör gälla i fråga om användandet av va-anläggningen och avvikelser mellan kommunerna torde därför inte leda till mer relevanta bestämmelser. I dagsläget har inget konkret behov av avvikelser mellan kommunerna uppfattats. Det kan dock noteras att revidering av KFVA har lagts in som en återkommande aktivitet under året för Roslagsvatten och vid behov kommer förslag på uppdateringar att tas fram, vilket ger möjlighet att i framtiden återkomma till de delar som behöver ses över ytterligare.

Uppströmsarbete, dagvatten

§ 18 om uppströmsarbete för dagvatten har varit föremål för synpunkter, varför detta bemöts särskilt i denna skrivelse. Tidigare hårda krav på rening har ifrågasatts, likaså kravet på fördröjning på fastigheten innan dagvatten släpps till den kommunala anläggningen. Med stöd av 21 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) finns möjlighet att ställa krav på hur fastighetsägare ska använda anläggningen används på ett sådant sätt att skador och olägenheter undviks. Vidare anges i 16 § LAV att fastighetsägaren inte har rätt att ansluta till den allmänna anläggningen om behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt (i 24 § anges att en fastighetsägare i sådana lägen inte är skyldig att erlagga avgift). Sammantaget innebär detta att det enligt LAV går att ställa krav både på fastighetsägares anpassning av sina fastigheter till den allmänna va-anläggningens utformning efter normalanvändning och viss kravställd kapacitet. Det går även att ställa krav på att fastighetsägare som har bättre möjligheter att hantera dagvatten än genom en allmän anläggning också tillser att göra det.

Något uttryckligt krav på fördröjning föreslås dock inte, däremot anges i KFVA 18 § exempel på åtgärder som kan vidtas för att fastigheten ska uppfylla kraven i LAV. Det kan tilläggas att kommunen inom ramen för detaljplanearbetet har långtgående möjligheter att påverka utformningen av fastigheter så att dagvatten hanteras på ett så effektivt och hållbart sätt som möjligt och tillsammans med Roslagsvatten och med tillämpning av LAV finns goda möjligheter att skapa en hållbar långsiktig planering av framtida dagvattenhantering på ett så samhällsekonomiskt rationellt sätt.

Vissa övriga ändringar

Vidare har språk och systematik uppdaterats för ökad tydlighet och funktionalitet. Den tydligaste förändringen är att dagvatten har separerats till en egen avdelning för att kunna utvecklas fristående från spillvatten givet att dessa tjänster har avsevärda olikheter i såväl praktiskt genomförande som omvärldskrav.

Informationsdelen har även tagits bort ur dokumentet, denna låg tidigare infogad efter föreskrifterna. Anledningen är att informationer inte är del av föreskrifterna men inte sällan har uppfattats som det. Redan idag ingår i Roslagsvattens verksamhet att arbeta med strategisk information kring dessa frågor varför informationen hanteras bäst inom ramen för det arbetet.

Värmeutvinning ur dricksvatten förbjuds helt i 6 §. Detta då anläggningarnas integritet inte går att verifiera. Vi kan inte säkerställa att det inte finns risk för kontamination vilket är bekymmersamt mot bakgrund av att dricksvatten är ett livsmedel för vilket huvudmannen har ett produktansvar enligt lag. I fråga om spillvatten är det inte omöjligt att göra detta, men det krävs att vattnet inte kyls till en temperatur som är lägre än inkommande dricksvatten. Det har framförts att det finns en skälighet i att den som tillför vattnet energi också ska kunna tillgodogöra sig den innan vattnet släpps till den allmänna anläggningen.

Regleringen av vattenmätare förtydligas på flera ställen avseende ansvar, vårdplikt, placering och ändrade krav. Det är en vanlig källa till missförstånd kring gällande regelverk.

12 § utökas med en reglering om att avfall under kommunalt ansvar inte får tillföras avloppet. Detta innebär att gränsen mellan avfall och spillvatten tydliggörs och tar sikte på flytande livsmedel som när det är utgången inte får hällas ut i avloppet utan i stället ska separeras enligt avfallsförordningen. Situationen styrs av lagkrav och är alltså inte något som kan ses som valfritt.

12, 21 §§ Ändras också så att avskiljare ska finnas hos verksamheter för att skilja ut de ämnen som inte får släppas till avloppet (både spill och dag). Detta innebär att krav även införs på oljeavskiljare där olja hanteras, något som är gällande regelverk redan idag men som saknats i AVBA.

Möjlighet att vidta åtgärder för att förebygga miljöskada införs i 19 §.

Begränsningar i att ta emot förorenat vatten eller vatten i alltför stor mängd regleras på flera ställen tillsammans med förtydligade kring vad vattnet inte får innehålla och tydlighet i att rätt vatten ska släppas i rätt ledning.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser och barnkonsekvensanalys

Beslutet om nya föreskrifter har inga ekonomiska konsekvenser eller konsekvenser för barn.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-01-02

Förslag på föreskrifter (KFVA) 2024-09-12 med redaktionella ändringar 2025-01-02

Förteckning över ändringar 2024-09-12

Protokoll från Knivstavatten 2024-10-10

Roslagsvattens beslutsförslag 2024-10-08

Beslutet skickas till

Akten

Roslagsvatten

Jenny Rydåker
Samhällsbyggnadschef